

STROKOVNE REŠITVE ZA GRADNJO CENTRALNE ČISTILNE NAPRAVE V ZALOGU KMALU V JAVNI RAZPRAVI

Brez hrupa in smradu

Ljubljana spada med precej umazane reke, saj je vanjo speljan ljubljanski kanalizacijski sistem. Reka onesnažuje tudi Savo, zlasti ob sušnih obdobjih, ko je manj vode v strugi. Zato so se že okoli leta 1970 pričele priprave na gradnjo čistilne naprave v Zalogu; v srednjeročnih načrtih občin in mesta je predvidena faza prve gradnje čistilne naprave, dokončali pa naj bi jo v naslednjih letih, kar je tudi nakazano v Ljubljani 2000. H gradnji te naprave zavezuje naše mesto tudi samoupravni sporazum o zaščiti reke Save, ki so ga podpisale vse jugoslovanske občine, ležeče ob tej reki.

Čistilno napravo, ki je objekt regionalnega pomena, naj bi gradili v dveh fazah. V prvi naj bi postavili napravo, ki bi mehansko izločala iz vode trdne snovi, in pa napravo za obdelavo blata. S tem naj bi zmanjšali količino organskih snovi v vodi za okoli 25 odstotkov. To pa ne bo dovolj v tistem obdobju, ko sta gladini rek nizki. Takrat bodo mehansko čiščenje dopolnili še s kemijskim. S tem se bo učinek čistilne naprave povečal na 60 odstotkov, obratovanje pa bo seveda dražje. V drugi fazi naj bi poskrbeli za biološko čiščenje odpadne vode (z mikroorganizmi). Voda, ki bo potovala skozi vse te postopke,

bo predvidoma očiščena 90-odstotno. Izločeno vodno blato bo speljano po cevovodih v zaprta gnilišča, kjer bo potekal razkrojni proces. Gniliščni plin bo vseboval okoli 70 odstotkov metana in bo uporaben za ogrevanje naprave.

Po zdajšnjih predvidevanjih naj bi stroški za gradnjo prve faze znašali nekaj več kot 9,5 milijarde dinarjev, denar pa naj bi zagotovili mesto Ljubljana (30 odstotkov), vodna skupnost Ljubljana-Sava (prav toliko), drugo pa bodo bančni krediti.

Že v prejšnjih pripravah so krajanje Zaloga zahtevali, da mora biti pri gradnji čistilne naprave

uporabljena taka tehnologija, ki bo preprečevala osmravljanje in hrup v okolici. V tem delu naše občine je že tako in tako zbrano na kupu več onesnaževalcev. Strokovnjaki iz Vodovoda-Kanalizacije zatrjujejo, da se bo tema dvema problemoma mogoče izogniti. Za zgled so navedli čistilno napravo na Brodu v Šentvidu, ki ne povzroča nikakršnih nevarnosti bližnjim stanovalcem, zgrajena pa je bila že pred 30 leti.

Pravijo, da pri vstopu v čistilno napravo ni pričakovati smradu, saj je voda tam še sveža in ne nagnita; kljub temu bodo grablje v zaprtem prostoru, prav tako pa naj bi bile — na zahtevo našega izvršnega sveta — pokrite tudi črpalke. Zaprta bosta tudi prešnova in obdelava blata. Zgradba bo zvočno temeljito izolirana, kompresorji, ekspanzijski motorji in turbine bodo stali na elastičnih podstavkih, kar vse naj bi blažilo hrup. Vsa čistilna naprava bo obdana s

pasom listnatega drevja in iglavcev.

Naš izvršni svet je 8. marca obravnaval strokovne rešitve za gradnjo čistilne naprave v Zalogu. Ugotovil je, da so bile upoštevane zahteve krajanov in da ni ovir za javno razgrnitev teh rešitev in za pripravo lokacijskega načrta. Menili pa so, da je treba gradivo dodati pojasnilo, zakaj naj bi naprava stala prav na tem mestu in ne tri kilometre dlje od naselja, kot je bilo tudi že predlagano; obenem pa so zahtevali, da so pokriti vsi tisti deli naprave, za katere obstaja zgolj sum, da bi lahko zasmrajevali okolico, ne pa da so, kot je zapisano v gradivu, pokriti »po potrebi«.

Še vedno pa ni popolnoma rešen odvoz odpadnega blata na odlagališče gospodinjskih odpadkov ob Cesti dveh cesarjev. Vozili naj bi ga sicer v neprodušno zaprtih vozilih, vendar bi se ti kamioni morali izogibati naselij. Krajanje Zaloga so sicer že več let opozarjali na nujnost posebne ceste za zaloško industrijo, vendar do uresničitve ni prišlo. Kot najboljša možnost se za zdaj ponuja usposobitev poljske poti, ki se izogiba naselju. To pot bi uporabljali tudi pri gradnji centralne čistilne naprave.

DARJA JUVAN

BTC ustanovitelj carinske cone v Ljubljani

Konec lanskega leta je skupščina SFRJ sprejela zakon o carinskih conah in zakon o posebnih pogojih za opravljanje zunanjetrgovinskega prometa v njih. S tem zakonom je bila priznana zelena luč za ustanavljanje carinskih con tudi na kopnem. Blagovno transportni center (BTC) je v vseh mestnih in občinskih dokumentih, pa tudi republiških in zveznih, predviden kot ustanovitelj take cone v Ljubljani. Izdelan je že elaborat, ki z ekonomskega, tehničnega in organizacijskega vidika potrjuje upravičenost ustanovitve cone v Mostah.

V teh dneh bo BTC zveznemu izvršnemu svetu poslal vso potrebno dokumentacijo za ustanovitev cone v okviru njihove delovne organizacije, ta organ pa bo odločil o upravičenosti predloga. Kaže, da bo BTC ena prvih delovnih organizacij v naši državi, ki si bo pridobila soglasje, saj kot je znano, se morajo vse carinske cone prilagoditi novi zakonodaji in najkasneje v letu dni obnoviti dovoljenje.

Čeprav je v zvezi s carinskimi conami na kopnem še precej nejasnosti (tako naj bi jih na primer ustanovljali ob železniških stičiščih in magistralnih cestah, nimamo pa zakona, ki bi določal, katere so magistralne ceste), se v BTC že nekaj časa pripravljajo na to naložbo. Carinsko cono naj bi gradili v treh fazah. Že letos nameravajo nekatere že obsto-

ječe prostore preurediti za potrebe uporabnikov cone, hkrati pa naj bi pričeli komunalno urediti 15 hektarov zemljišča na prostoru nekdanjega letališča v Mostah v industrijski coni MP-4. Postavili naj bi še ograjo, vhodni objekt in skoraj dva kilometra dolg industrijski tir, ki bo povezoval cono s progo Ljubljana-Zalog.

V prvi fazi bodo postavili visoko regalno skladišče, ki bo imelo pet tisoč kvadratnih metrov tlorisne površine. To naj bi stalo milijardo in 399 milijonov dinarjev. Polovico denarja bodo prispevali sami, drugo bodo bančna posojila in posojila izvajalcev del, kasneje pa računajo tudi na denar uporabnikov te cone. V drugi fazi, končana naj bi bila leta 1990, bodo postavili še 20 tisoč kvadratnih metrov zapr-

Stroji so že zakopali na prostoru ob Letališki cesti, kjer naj bi zrastle carinska cona (Foto: Jana Arman)

tih površin, v tretji pa še nekaj nad 100 tisoč kvadratnih metrov zaprtih prostorov.

Po najnovejših podatkih ima konkretna programe za delo v carinski coni 15 ozdov, med interesi pa sta tudi dva tuja partnerja. Te delovne organizacije imajo zanimive izvozne programe; treba pa je poudariti, da industrija ne bo onesnaževala okolja.

Ta naložba — izgradnja carinske cone — je ena večjih v naši občini in tudi v mestu. Glede na naložbeno vrednost in na pomen

carinske cone, saj gre za širši družbeni interes, v BTC pričakujejo olajšave, kot denimo zmanjšanje raznih prispevkov. Država bi morala, pravijo, z deviznim, blagovnim in davčnim sistemom podpirati proizvodnjo v tej coni. Tako bo bili izdelki čimmanj obremenjeni z davčnimi, cenejši, izvoz bi postal zanimivejši za proizvajalce, naše blago konkurenčneje na tujih trgih, proizvodnja bi se tu lahko hitreje prilagajala tujemu trgu.

DARJA JUVAN

SINDIKATI V AKCIJI • SINDIKATI V AKCIJI

Prekinitve dela — izrazi nezadovoljstva delavcev

Na zadnji seji občinskega sveta ZS Ljubljana Moste-Polje konec marca, smo med drugimi pomembnimi vsebinami dnevnega reda obravnavali tudi poročilo članov OS ZS in predsednikov IO OO ZS tistih ozdov, v katerih je letos prišlo do prekinitve dela oziroma do kakršnegakoli izraza nezadovoljstva delavcev (izsiljeni sestanki, odklonitev sprejema zaključnega računa in podobno). Tako kot v Sloveniji, žal tudi v naši občini beležimo izreden porast evidentiranih pojavov prekinitve dela oziroma vseh oblik nezadovoljstva delavcev. Letos je bilo v SRS 48 prekinitvev dela, v naši občini 5 prekinitvev dela in nekaj izsiljenih sestankov, kar je mnogo več kot v vsem preteklem letu. Posebna opozorila veljajo, kot pravijo sociologi; grozitam delavcev, da bodo prekinili delo, saj so v tem obdobju v Sloveniji delavci v 32 primerih zagrozili s »štrajkom« in ga kar v 29 primerih tudi realizirali; v naši občini smo zabeležili en tak primer. V letošnjem letu so se pri teh situacijah izrazile nove značilnosti, kot so prekinitve, ki trajajo več dni (v naši občini 2 primeri) in ko delavci v skladu s 638. členom niso določili svojih delegatov v skupnem odboru za reševanje nastalega spora (pri nas v 1 primeru).

V SRS so v 11 primerih delavci zahtevali odstop vodstva ozda; v naši občini takega primera ni bilo. Kar v 15 situacijah se vodilni delavci niso odzvali zahtevam delavcev, da se na prekinitev pogovore, pri nas deloma v 1 konfliktni situaciji.

Za Slovenijo je značilno tudi dejstvo, da smo zabeležili mnogo prekinitvev dela, kjer so bile zahteve delavcev po višjih OD neutemeljene glede na rezultate poslovanja in dela in samo v dveh primerih ni bilo pristanka na neutemeljenost zahtev. Teh primerov pristajanja ne povsem neutemeljene zahteve delavcev za višje OD v naši občini letos ne beležimo.

Člani občinskega sveta ZS so tako na seji predsedstva kot na seji OS ZS temeljito analizirali vzroke prekinitvev dela in vseh drugih konfliktnih situacij ter ugotovili, da se za prvotno izraženi zahtevami delavcev po višjih OD po temeljiti presoji soočamo z mnogo globljimi vzroki in nakopičenimi težavami v posameznih ozdih in dejavnostih in da je prvotno izražena zahteva po večjih OD ali vseh delavcev ali posameznih oddelkov povsem posledičnega značaja; mnogokrat je to tudi revolt proti visoki inflaciji oziroma podražitvam življenjskih stroškov, ki jih delavci z nižjimi OD ne morejo spremljati in se jim drastično niža življenjski standard. V hudem položaju so predvsem delavci — invalidi, delavci — podnajemniki in delavci oziroma družine z več otroki.

Zahteve delavcev so najpogosteje izražale predvsem naslednje: — opredeliti in zagotoviti razvojne možnosti delovnih organizacij oziroma tozdov in poenotiti strokovne podlage in odgovornost posameznih nosilcev; izboljšati organizacijo dela;

— zaostri odgovornost strokovnih in vodilnih delavcev in delavcev, ki so nosilci proizvodnega in tehnološkega procesa; iz tega izhajajo tudi zahteve po delovni in tehnološki disciplini in enakem pristopu do odgovornosti delavcev v skupnih službah in tozdih in tako zagotoviti zaupanje delavcev v delo teh služb;

— zagotoviti strokovne podlage za delo samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij in popolno, jasno in takojšnje informiranje;

— natančno opredeliti načelo solidarnosti in vzajemnosti ter do-

hodkovne odnose med tozdi in enotnost delovnih organizacij;

— izenačitev nagrajevanja delavcev v družbenih dejavnostih, glede na nagrajevanje delavcev v gospodarstvu, saj se pogosto deklarirani in zapisani resolucijski cilji ne realizirajo dovolj hitro, kar ne zagotavlja zaupanja teh delavcev v učinkovitost samoupravnega sistema;

— več možnosti odločanja delavcev, v ozdih o ustvarjenem dohodku (sedaj o 53 — 54 odstotnem deležu).

Občinski svet ZS je zaradi povečanega števila takšnih situacij in z željo, da bi osnovnim organizacijam in samoupravnim organom ob reševanju izražene nezadovoljstva delavcev kar najbolj pomagal, sprejel nekatera stališča o ravnanju osnovne organizacije.

Osnovne organizacije ZS naj tam, kjer se pojavi konfliktna situacija, takoj analizira vzroke in ugotovi odgovorne nosilce zanje. Pripravi naj program ukrepov za rešitev problemov za navedbo nosilcev in tudi v roki. Program ukrepov predlaga delavskemu svetu ozda in tudi zagotovi sprejem ukrepov. Delavski svet upošteva časovne roke za rešitev in sproti spremlja uresničevanje programa.

OO ZS o tem dosledno obvešča občinski svet zveze sindikatov, ki bo na sejah predsedstva o tem razpravljal in spremljal reševanje in odgovornost. Poročila ZS bomo sproti obravnavali, jih sprejemali ali dopolnjevali in o tem obveščali pristojne organe.

Analiza in poročilo OO ZS o nastanku konfliktnih situacij naj vsebuje tudi razčlenjene osebne dohodke po kvalifikacijski strukturi in po posameznih delih in nalogah zaposlenih in ne le povprečne OD v ozdih.

Stališča in sklepi občinskega sveta ZS so bila objavljena v Sindikalnih informacijah, posebej pa posredovana vsem ozdom, kjer smo evidentirali nezadovoljstva delavcev, in sicer: Zdravstvenemu domu Moste, Kemični tovarni Moste, Rog — Sestava dvokoles, Satumus — Avtooprema, Totra (nesprejem zaključnega računa v tozdu Izdelki iz plastičnih mas) ali z izsiljenimi sestanki (VVO Pedenjped, SCT — Tesarska dejavnost, SGP Pionir).

Občinski svet ZS
Ljubljana Moste-Polje
M. Fedran

Predsedniki osnovnih organizacij se posvetujejo

Predsedniki osnovnih organizacij sindikata se večkrat letno zberejo na posvetih, ki jih zanje organizira občinski svet ZS. Na njih se pogovorijo o dotedanjih aktivnostih, se posvetujejo o bodočih nalogah in izmenjajo tudi medsebojne izkušnje.

V dneh 21. in 22. aprila se bodo ponovno srečali in ocenili gospodarjenje v letu 1985 ter preverili uresničevanje resolucije za letošnje leto, podrobno se bodo seznanili s potekom in rezultati skupščinskih volitev, pogovorili se bodo o družbenopolitičnem izobraževanju sindikalnih aktivistov in o planih SIS. Spregovorili bodo tudi o konfliktnih situacijah ter o njihovem ravnanju v takšnih primerih ter se seznanili s predvidenimi spremembami zakona o združenem delu.

Na svojem drugem posvetu bodo torej predsedniki OO ZS (ki so bili izvoljeni konec lanskega leta), obravnavali tako aktualne zadeve, da se ga bodo zagotovo polnoštevilno udeležili. Tako pa bodo dosegli tudi namen teh posvetov, saj se bodo v reševanje problemov prek svojih predstavnikov lahko vključili prav vsi.

M. M.

Yulon

DO JULON p.o. proizvodnja poliamidnih filamentov in granulata
61001 LJUBLJANA, Letališka cesta 15
Telefon 061/444-322 JUGOSLAVIJA

Vsem delovnim ljudem in občanom občine Ljubljana Moste-Polje čestitamo ob občinskem prazniku, prazniku OF in prazniku dela

TE-TO

termoelektrarna toplama ljubljana p.o.
proizvodnja električne in toplotne energije ter tehnološke pare

ljubljana

- proizvaja električno energijo,
- proizvaja toplotno energijo in tehnološko paro za potrebe komunalnega gospodarstva Ljubljane,
- prodaja pepel kot polnilni oziroma gradbeni material, demineralizirano vodo in karbonatni pesek

S svojim delom pomagamo izboljševati delovne in življenjske pogoje prebivalcev širše in ožje družbene skupnosti.

vsem bralcem čestitamo
k občinskemu prazniku
in prazniku dela

MINERAL

INDUSTRIJA NARAVNEGA IN UMETNEGA KAMNA
5000 LJUBLJANA, LETALIŠKA C. 5

Nudimo vam marmorne in granitne izdelke, ter izdelke iz umetnega kamna in betona:

- okenske police
- stopnice
- tlake
- fasadne plošče
- balkonske obrobe
- kamnite mize
- spomenike
- robnike
- rustiko in bunjico
- vaze in stebre
- kamine
- granitne plošče
- cestne robnike
- teraco in betonske plošče
- cvetlična korita
- pesek

Vršimo tudi montažo naših izdelkov, upoštevamo pa tudi vsako individualno željo.

Naši obrati:

NARAVNI KAMEN, Letališka 5, tel. 061 443-210
UMETNI KAMEN, Letališka 5, tel. 061 443-210
GRANIT PODPEČ, tel. 061 766-045
CEZLAK, Oplotnica, tel. 062 819-103
KAMNOSEŠTVO, Tomačevska 1, tel. 061 315-881
KAMNOLOMI: Škofljica, Lesno brdo, Drenov grič

SE PRIPOROČAMO

OB OBČINSKEM PRAZNIKU IN PRAZNIKU DELA ČESTITAMO OBČANOM IN SODELAVCEM